

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

samenwerkingsverband vo Noord- Kennemerland

**Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband**

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 11 november 2022

Samenvatting

Tenminste eens in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs elk bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij het bestuur van het samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uitvoert en de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs realiseert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en van het onderwijs op het opdc op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer (zie Onderzoekskader 2021, bijlage 1).

Context

De bestuurlijke inrichting van het samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland is sinds ons vorige bezoek, in 2018, aangepast. De schoolbestuurders zijn weliswaar nog steeds verantwoordelijk voor het interne toezicht, maar doen dit onder begeleiding van een onafhankelijk voorzitter. Afgelopen schooljaar is een nieuwe directeur-bestuurder gestart die verder kan bouwen aan de bestuurlijke kwaliteit van het samenwerkingsverband waar zijn voorganger al een basis voor had gelegd. Het samenwerkingsverband ontwikkelt zich richting een netwerkorganisatie waarin een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leerlingen in de regio centraal staat. Er is veel aandacht voor planmatig werken en transparante communicatie. Het bestuur (her)kent de ontwikkelpunten en is ambitieus op weg naar een nieuw ondersteuningsplan vanaf 2023.

Wat gaat goed?

Het samenwerkingsverband biedt een uitgebreid dekkend netwerk van voorzieningen, gericht op het zo lang en goed mogelijk bieden van onderwijs in een reguliere school. Daarbij is gericht aandacht voor de afstemming en samenwerking met jeugdhulp. Ouders worden nadrukkelijk betrokken bij de extra ondersteuning op de scholen. Professionals krijgen veel mogelijkheden om zich te ontwikkelen op het gebied van passend onderwijs.

Het samenwerkingsverband heeft een belangrijke voortrekkersrol bij het goed samenbrengen van de betrokken gemeenten en aangrenzende samenwerkingsverbanden. Zo is het samenwerkingsverband betrokken bij de aanbesteding van jeugdhulp

Bestuur: Samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland

Bestuursnummer: 41326

Nummer samenwerkingsverband: VO2703

Gemeenten binnen de regio: Alkmaar, Bergen, Dijk en Waard en Heiloo

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen:

negen schoolbesturen met in totaal vijftientig scholen (waarvan vier voor voortgezet speciaal onderwijs)

Totaal aantal leerlingen in de regio: ruim 15.000

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

Vmbo Jan Arentsz (02TD)
Gymnasium Murmellius (20AA)

Onderzochte opdc: CLEO (31AR)

Onderzoekperiode: september 2022

door de gemeenten, betreft het jeugdhulp actief bij het voorkomen van thuiszitters en streeft het goede overgangen van primair naar voortgezet en vervolgens beroepsonderwijs na.

Wat kan beter?

Een van de bovenschoolse voorzieningen, CLEO, valt onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. Het bestuur kan de kwaliteitszorg van deze voorziening meer aandacht geven zodat het tot nog meer succesvolle interventies kan leiden. Nu is bijvoorbeeld het niet volledig volgen van onderwijs door sommige leerlingen, het ontbreken van een uitstroomperspectief in het ontwikkelingsperspectief (opp) en het ontbreken van een continue toevoer van lesplanners- en materialen onvoldoende in beeld bij de scholen van inschrijving. De besturen van de scholen van inschrijving zijn verantwoordelijk voor het op orde brengen hiervan.

Wat moet beter?

Op een aantal punten voldoet het samenwerkingsverband nog niet aan de wettelijke vereisten. Op het bestuurlijke vlak moet de intern toezichthouder de verantwoording in het jaarverslag aanscherpen en moet er tweemaal per jaar overleg zijn tussen de intern toezichthouder en de ondersteuningsplanraad. Daarnaast moet het bestuur zorgen dat bij CLEO een aantal zaken met betrekking tot veiligheid beter uitgewerkt worden. We hebben echter voldoende vertrouwen in het bestuur dat dit snel en goed wordt opgepakt.

Vervolg

Omdat het bestuur voldoet aan de basiskwaliteit is er geen aanleiding voor het maken van vervolgspraken en onderzoeken we het bestuur en samenwerkingsverband opnieuw over vier jaar.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	8
3.	Resultaten onderzoek opdc Noord-kennemerland	18
4.	Reactie van het bestuur	27

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 21 september 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij het bestuur van het samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en de kwaliteit van het onderwijs op het opdc en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?
3. Zorgt het bestuur ervoor dat het onderwijs op het opdc van voldoende kwaliteit is?

Werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Het onderzoek op het opdc richt zich op de onderstaande standaarden.

Standaard	Onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP4 Onderwijstijd	•
VS Veiligheid en schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	•
SKA Sturen, kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeks- en verificatie-activiteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek hebben we op maat ingericht en bestond uit onderstaande activiteiten.

Documentanalyse

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we documenten van en over het bestuur en samenwerkingsverband geanalyseerd, waaronder het ondersteuningsplan 2109-2022 en de appendix 2022-2023, het jaarverslag 2019 alsmede diverse documenten die het samenwerkingsverband ons heeft toegestuurd ter onderbouwing van de resultaten passend onderwijs en de kwaliteitszorg.

Rondetafelgesprekken

We voerden rondetafelgesprekken met ouders, leraren uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs, schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen, schoolleiders uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs over hun ervaringen met het samenwerkingsverband en gemeentelijke (zorg)partners over de rol die het samenwerkingsverband in de regio vervult in de aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp. Ook hebben we een gesprek gevoerd met leden van de commissie die de binnen het samenwerkingsverband de taak heeft te besluiten over toelaatbaarheidsverklaringen voortgezet speciaal onderwijs en

praktijkonderwijs. We hebben deze dag afgesloten met een startgesprek met het bestuur.

Verificatie-activiteiten

We hebben dit onderzoek mede ingericht met verificatie-activiteiten op aangesloten scholen van het samenwerkingsverband. Met verificatie-activiteiten toetsen we in hoeverre het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en het financieel beheer en hoe het bestuur daarop stuurt. We verwachten van het bestuur dat het zicht heeft op de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband en op de scholen en dat het hierop stuurt. Daarnaast geven de verificaties ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen. De bevindingen gebruiken we voor het (mede) onderbouwen van de oordelen op de standaarden.

Onderzoek op het opdc

Ook hebben we onderzocht of het bestuur zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit op het orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc) CLEO dat het bestuur heeft ingericht.

Onderzoeksdag

Op de onderzoeksdag voerden we gesprekken met het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer.

We sloten de onderzoeksdag af met een bestuursgesprek met het bestuur en de beleidsmedewerker kwaliteit over de (be)sturing van het samenwerkingsverband en de bijdrage die het levert aan de realisatie van passend onderwijs in de regio. Hierna gaven we een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Er zijn geen signalen over het bestuur en het opdc bij ons binnengekomen.

Leeswijzer

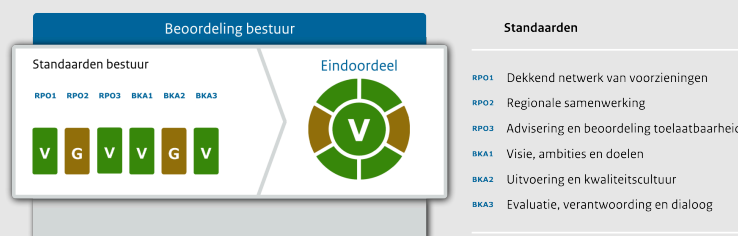
In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.3. In hoofdstuk 3 staan de uitkomsten van het onderzoek bij de bovenschoolse voorziening CLEO (opdc) beschreven. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

Tijdens ons onderzoek hebben we vastgesteld dat het samenwerkingsverband een herkenbare rol speelt in de regio en dat dit gunstige effecten heeft op de realisatie van de wettelijke opdracht, namelijk het instandhouden van een dekkend netwerk van voorzieningen voor alle leerlingen en het zorgdragen voor een correct toeleidingsproces naar het praktijk- en voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen die op specialistisch onderwijs zijn aangewezen. De mogelijkheden voor extra ondersteuning binnen het reguliere onderwijs nemen toe waardoor ondanks de schaarste in het voortgezet speciaal onderwijs de meeste leerlingen een passende plek in het onderwijs hebben.

Realiseert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen taken?

We concluderen dat het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken binnen het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs realiseert. We beoordelen de standaarden RPO1 en RPO3 daarom als Voldoende. De initiërende en stimulerende rol die het samenwerkingsverband inneemt richting gemeenten en jeugdhulp valt positief op. Daarom waarderen we de standaard RPO2 als Goed.

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Van de kwaliteitszorg alsmede de verantwoording en de dialoog over resultaten van het samenwerkingsverband met betrokkenen en belanghebbenden, hebben we vastgesteld dat dit voldoende is

uitgewerkt maar dat er nog verbeteringen mogelijk zijn. Het gaat dan om het zodanig formuleren van doelen dat bij de evaluatie ook kan worden vastgesteld of deze echt zijn behaald. Ook kan in de verantwoording in het jaarverslag meer gebruik gemaakt worden van de data uit de trimesterrapportages gevolgd door conclusies en aanbevelingen. De wijze waarop de schoolbesturen zich verantwoorden en elkaar aanspreken is goed geborgd. Uit ons onderzoek blijkt dat er een professionele en transparante cultuur is gericht op het gezamenlijk organiseren van een passende onderwijsplek voor de jongeren uit de regio. We beoordelen daarom binnen het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie de standaarden BKA₁ en BKA₃ als Voldoende en waarderen de standaard BKA₂ als Goed.

Zorgt het bestuur ervoor dat het onderwijs op het opdc van voldoende kwaliteit is?

De bovenschoolse voorziening CLEO valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het samenwerkingsverband en is daarmee een orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc). Ouders en leerlingen zijn heel erg tevreden met deze voorziening. De kwaliteit is voldoende en op een aantal punten kan het bestuur van het samenwerkingsverband het beleid en de voorwaarden nog wat aanscherpen. Zo is onduidelijk welke beoogde resultaten het samenwerkingsverband met de voorziening CLEO wil behalen en wordt de afspraak dat scholen van inschrijving moeten zorgen voor voldoende lesmateriaal (aanbod) niet altijd nageleefd. Door deze aspecten beter uit te werken is de plaats die deze voorziening inneemt in het dekkend aanbod binnen het samenwerkingsverband beter te duiden en hebben de professionals bij CLEO meer tijd voor de jongeren die daar onderwijs volgen.

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking			Ⓝ
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid		●	

RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen

De kwaliteit op de standaard Dekkend netwerk van voorzieningen beoordelen we met een Voldoende.

Voor alle leerlingen met extra ondersteuning is er een zo passend mogelijke plek

Het bestuur heeft inclusiever onderwijs voor ogen en we constateren goede ontwikkelingen op dat gebied. Voor intensieve extra ondersteuning kunnen leerlingen terecht bij een vijftal scholen in zogenaamde bovenschoolse voorzieningen op het gebied van onder andere hoogbegaafdheid, structuur, symbiose vso-vo en de praktijkroute in het vmbo. Tevens werkt het bestuur samen met gemeenten aan het voorzien in een aanbod voor leerlingen die (veel) zorg nodig hebben en nu veelal met een vrijstelling van de leerplicht buiten het onderwijs verblijven (klas op wielen). Het samenwerkingsverband kent relatief weinig thuiszittende leerlingen, en het thuiszitten dat er wel is, achten wij niet verwijtbaar aan tekorten in het dekkend netwerk binnen het samenwerkingsverband.

Maatwerk en innovatieve trajecten versterken het dekkend netwerk

Voor zeer gespecialiseerde extra ondersteuning zijn er binnen het samenwerkingsverband vier scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso). Het aantal plaatsen is beperkt en daarom stuurt het samenwerkingsverband op uitbreiding van extra ondersteuning op de reguliere scholen. Ook het opdc (CLEO) voorziet in een overbrugging naar het vso. We constateren dat voor een kleine groep leerlingen, op het niveau havo/vwo, met specifieke ondersteuningsbehoeften binnen het samenwerkingsverband geen passend aanbod is. Deze leerlingen zijn (nog) aangewezen op scholen net buiten de regio. De scholen binnen het samenwerkingsverband ontwikkelen echter het dekkend netwerk verder richting inclusiever onderwijs. Zo hebben we tijdens ons bezoek aan het gymnasium Murmellius gezien dat voor de leerlingen tijdelijk extra en intensieve ondersteuning in het tweede of derde jaar mogelijk is (2Q- en 3Q-klassen) waardoor de kans groter wordt dat zij hun diploma op deze school kunnen halen. Het

samenwerkingsverband kan deze ervaringen meenemen om ook voor de leerlingen die nu nog buiten het samenwerkingsverband naar school gaan een passend aanbod thuisnabij te realiseren.

RPO2 Regionale samenwerking

Het samenwerkingsverband realiseert op een initiërende en actieve manier aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp in de regio. Dit leidt tot de waardering Goed op deze standaard.

Gericht op samenwerken en samen professionaliseren

We constateren dat het samenwerkingsverband nadrukkelijk aanstuurt op samenwerken met ketenpartners. Gezamenlijke afspraken zijn vastgelegd in de uitvoeringsagenda passend onderwijs en jeugd en komen terug in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband monitort de opbrengsten van de samenwerking en past zonodig de opzet of de doelen aan.

In netwerkgroepen werken professionals vanuit onderwijs, gemeenten en jeugdhulp samen aan het uitvoeren van de uitvoeringsagenda door onder andere in te zetten op het terugdringen van thuiszitten (project schoolaanwezigheid) en jeugdhulp op school. Daarnaast is er een gezamenlijke visie op de gemeentelijke inkoop jeugdhulp waarbij schoolbesturen een adviserende stem hebben. Ook participeren jeugdhulpprofessionals in het ruime professionaliseraanbod van dit samenwerkingsverband (als deelnemer of als deskundige).

Doorgaande lijn van po naar vo

In de netwerkgroep 10-14 werken professionals van de samenwerkingsverbanden primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo) in de regio samen om te komen tot een soepele overstap. De consultants passend onderwijs zijn hier nauw bij betrokken en de scholen ervaren dit als zeer prettig. Op bestuursniveau vindt er ook steeds meer afstemming plaats tussen po en vo. Zo heeft het bestuur aangegeven in het nieuwe ondersteuningsplan (vanaf 2023) zoveel mogelijk te willen aansluiten bij het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband po. Het bestuur van het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland geeft aan het belangrijk te vinden dat waar mogelijk ook het mbo aansluit bij de onderlinge afstemming en stuurt hier actief op.

RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

Het samenwerkingsverband voorziet in een uitgebreide advisering en een correcte en zorgvuldige besluitvorming bij de beoordeling van aanvragen voor de toelaatbaarheid tot speciale onderwijsvoorzieningen. Kritisch nagaan of alle opgevraagde informatie daadwerkelijk noodzakelijk is kan in de procedure efficiency opleveren. Wij beoordelende kwaliteit op deze standaard als Voldoende.

Advisering aan scholen over ondersteuningsbehoeften van leerlingen
 Scholen kunnen bij hun consultant passend onderwijs advies en ondersteuning vragen bij het zoeken naar passende ondersteuning voor hun leerlingen. Betrokkenen op en rond de scholen zijn tevreden over de manier waarop deze professionals te werk gaan. Zodra er (mogelijk) behoefte is van extra, bovenschoolse, ondersteuning maakt de school een TOP-dossier aan waarin naast de standaard zaken, die ook in het ontwikkelingsperspectief (opp) staan, aanvullende informatie wordt gezet over de leerling, de thuissituatie en eventuele hulpverlening. Scholen geven aan dat ze het werken met het TOP-dossier soms als bureaucratisch ervaren, vooral als de school het opp al uitgebreid heeft ingevuld. Ook constateerden we bij een aantal scholen dat het TOP-dossier alleen voor het samenwerkingsverband wordt ingevuld en dat het voor henzelf eigenlijk geen meerwaarde heeft. Hier kan het samenwerkingsverband nog eens kritisch naar kijken.

De ondersteuningstoewijzing verloopt vlot en correct
 De commissie van toewijzing (cvt) is door het bestuur van het samenwerkingsverband gemandateerd tot het verstrekken van de toelaatbaarheidsverklaringen (tlv's) voor het vso en het praktijkonderwijs. Het verstrekken van de tlv's gebeurt op basis van adviezen van onafhankelijke deskundigen met de juiste expertise. De cvt besluit op een vergelijkbare wijze ook over toelating tot de bovenschoolse voorzieningen en heeft daardoor een flinke hoeveelheid aanvragen per jaar te verwerken. Desondanks constateren we dat de advisering en besluitvorming zeer zorgvuldig is en vlot verloopt.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur			ℓ
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1 Visie, ambities en doelen

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard Visie, ambities en doelen als Voldoende. In het ondersteuningsplan zijn hoge ambities vanuit een brede maatschappelijke visie uitgewerkt. Daarnaast is een informatief stelsel van kwaliteitszorg ingericht, waardoor de

schoolbesturen kunnen sturen op het behalen van de doelen uit het ondersteuningsplan. De kwaliteitszorg voor de bovenschoolse voorziening CLEO (het orthopedagogisch-didactisch centrum) kan nog beter worden uitgewerkt.

Het bestuur werkt vanuit een visie op kwaliteit en met een stelsel voor kwaliteitszorg

In het ondersteuningsplan staan de visie, ambities en doelen die het bestuur met het samenwerkingsverband nastreeft. Het bestuur heeft een stelsel voor kwaliteitszorg ingericht dat hem in staat stelt om te sturen op het uitvoeren van de eigen taken en het bereiken van de gestelde doelen. Onderdelen daarvan zijn bijvoorbeeld het werken met een activiteitenplan en evaluaties ervan. Ook voert het bestuur jaarlijks gesprekken met elke school over de realisatie van passend onderwijs op basis van eigen informatiebronnen en door de scholen aangeleverde informatie. Vanuit het kwaliteitszorgstelsel heeft het bestuur veel zicht op de uitvoering en de resultaten van passend onderwijs en wat er zich binnen en rond het samenwerkingsverband afspeelt. Door de beoogde resultaten, zowel in het ondersteuningsplan, als in het daarvan afgeleide activiteitenplan, scherper en meetbaar te formuleren kan het bestuur daadwerkelijk vaststellen of deze ook zijn behaald.

Kwaliteitszorg opdc CLEO verder uitwerken

Het kwaliteitszorgsysteem voor de onderwijsvoorziening CLEO (opdc) is nog niet volledig beschreven. We constateren dat er veel mondelinge afspraken zijn en dat de professionals bij CLEO veel weten te bereiken met hun leerlingen. We constateren dat de kwaliteit voldoende is maar dat het bestuur dit ook zelf moet kunnen vaststellen. Het jaarverslag van CLEO is heel informatief maar niet verifieerbaar gebaseerd op beleid. Het bestuur van het samenwerkingsverband geeft aan dat de kwaliteitszorg voor CLEO komend jaar prioriteit krijgt en zal aansluiten bij het kwaliteitszorgsysteem van het samenwerkingsverband zelf.

Ondersteuningsplan biedt goede basis maar is nog niet volledig

In het ondersteuningsplan 2019-2022 en de appendix 2022-2023 legt het samenwerkingsverband uit welke ambities het heeft. Aan de hand van zes actielijnen staat helder verwoord waar het samenwerkingsverband op in zet, hoe dit te bereiken en hoe kan worden vastgesteld of dit ook is gelukt. Deze logische opbouw maakt het document goed leesbaar. We hebben het bestuur gewezen op de wettelijke vereiste om in het ondersteuningsplan ook stil te staan bij wat er in de voorgaande periode is bereikt en wat de dialoog daarover heeft opgeleverd. Dit onderschrijft het bestuur en gaat het in het nieuwe ondersteuningsplan (vanaf 2023) opnemen. Het samenwerkingsverband krijgt hiervoor een herstelopdracht (artikel 2.47, achtste en negende lid, WVO 2020).

Begrotingsproces komt robuust over

In het jaarverslag beschrijft het bestuur uitgebreid de ambities en de meerjarenbegroting omvat naast de reguliere activiteiten ook specifieke speerpunten. Uit de vergaderverslagen blijkt dat er herhaaldelijk overleg heeft plaatsgevonden met de controllers van de schoolbesturen, onder andere over het financiële verdeelmodel. Een verbeterpunt is de meerjarige leerlingprognose: deze is nu gebaseerd op de mutatiepercentages van afgelopen jaar en zou beter gebaseerd kunnen worden op de verwachte ontwikkelingen en initiatieven van het samenwerkingsverband zelf. Het bestuur heeft aangegeven dit voor het eerstvolgende jaarverslag te willen aanpassen.

BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

Wij waarderen de kwaliteit op de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur als Goed. Tijdens ons onderzoek constateerden we, zowel bij de bezochte scholen als bij het bestuur, een hoog niveau van professionaliteit gericht op het behalen van de gezamenlijk geformuleerde doelen en een waarneembare cultuur van elkaar aanspreken en willen verbeteren. We constateren dat het samenwerkingsverband hier nadrukkelijk en succesvol op stuurde.

Professioneel en doelgericht handelen leidt tot resultaten

Het bestuur van het samenwerkingsverband laat een heldere en informatieve wijze van communiceren zien in de verschillende documenten, op de website en bij persoonlijke contacten. Dat het samenwerkingsverband zich wil ontwikkelen richting een netwerkorganisatie is duidelijk waarneembaar. We constateren tijdens ons onderzoek een consistente manier van communiceren; in dezelfde 'taal', binnen alle geledingen van het samenwerkingsverband maar ook naar het samenwerkingsverband voor primair onderwijs, jeugdhulporganisaties en gemeenten.

We constateren dat in de scholen veel aandacht is voor passend onderwijs. Professionals zetten zich actief en betrokken in voor de leerlingen. We zien op alle niveaus een echte doeners-mentaliteit. De ouders die we gesproken hebben geven aan, uiteindelijk, erg tevreden te zijn met de wijze waarop de extra ondersteuning tot stand komt. Voor ouders is een schoolwisseling namelijk niet altijd even makkelijk en ook daar is tijd en aandacht voor. Tijdens ons onderzoek constateerden we dat er geen sprake is van onderlinge concurrentie tussen de scholen en schoolbesturen en dat bepaalt mede het succes van de bovenschoolse voorzieningen: als een leerling extra ondersteuning nodig heeft, krijgt het die kansen ongeacht welke schoolinschrijving daarbij hoort. Scholen en schoolbesturen weten elkaar goed te vinden.

Het samenwerkingsverband biedt veel mogelijkheden voor professionalisering. Wij constateren dat hier veel animo voor is en degenen die hier gebruik van hebben gemaakt zich beter in staat voelen om leerlingen, maar ook collega's, te ondersteunen. Dit

resulteert, zo constateert het samenwerkingsverband, in snellere en betere ondersteuning voor leerlingen die daarmee zo lang mogelijk op hun eigen reguliere school kunnen blijven.

Intern toezicht functioneert onafhankelijk van het bestuur

De schoolbesturen vormen gezamenlijk de algemene ledenvergadering (alv). Veel beleidsmatige zaken bespreekt de directeur-bestuurder voor met het kernberaad waarin schoolleiders zitting hebben. Hierdoor kunnen de schoolbestuurders zich richten op hun rol als intern toezichthouder. Dit doen zij onder (bege)leiding van een onafhankelijk voorzitter. Wij constateren een professionele houding van de alv gebaseerd op het gezamenlijk behalen van de doelen uit het ondersteuningsplan.

BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

We beoordelen deze standaard als Voldoende. Het bestuur heeft veel informatie beschikbaar en verantwoordt dit transparant in onder andere het jaarverslag. Met het scherper formuleren van beoogde resultaten kan de evaluatie (en analyse) betekenisvoller worden.

Meer en zichtbaar conclusies trekken bij evaluaties

Het bestuur heeft zicht op de realisatie van passend onderwijs vanuit de verantwoording door de schoolbesturen en beschrijft dit in het jaarverslag. Wanneer het bestuur in de toekomst meer aandacht geeft aan het 'smart' formuleren van beoogde (tussen)resultaten, kan het bestuur ook duidelijker conclusies trekken over hetgeen bereikt is. Daarmee krijgt het jaarverslag een meer verantwoordend karakter. Ook kan de intern toezichthouder dan vaststellen of het tevreden is over de gerealiseerde kwaliteit en de bereikte resultaten. Het bestuur heeft aangegeven een duidelijkere verbinding te gaan leggen tussen de teksten over de doelen uit het (nieuwe) ondersteuningsplan, het activiteitenplan, de trimesterrapportages en het jaarverslag. Wij ondersteunen dit omdat het nu nog veel zoeken, bladeren en vergelijken kost maar we kunnen wel constateren dat er veel relevante informatie beschikbaar is.

Verantwoording intern toezichthouder versterken

In het jaarverslag geeft de intern toezichthouder aan hoe ze te werk gaat, welke onderwerpen zijn besproken, hoe ze invulling geeft aan haar wettelijke taken per wettelijke taak en welke ontwikkelpunten zij voor zichzelf ziet. Wat mist is een beschrijving van de resultaten van het toezicht en dat de intern toezichthouder zich ervan vergewist dat de bestedingen doelmatig hebben plaatsgevonden. Hiervoor krijgt het bestuur een herstelopdracht (artikel 3.2, eerste lid onder c, WVO 2020 en artikel 3.3, tweede lid onder e, WVO 2020).

Tegenspraak vanuit de opr optimaliseren

Het bestuur kan de ondersteuningsplanraad helpen in het zich verder ontwikkelen als kritische gesprekspartner voor het bestuur als het vanuit de toezichthoudende rol onderwerpen bespreekt met de raad.

Daarmee kan de opr ook een, voor het bestuur, waardevolle tegenspraak invullen. Het wettelijk verplichte overleg, tweemaal per jaar, tussen de toezichthouder en de opr moet het bestuur gaan organiseren (artikel 3.3, zesde lid, WVO 2020).

Het bestuur voert dialogen met de ketenpartners

Het bestuur ziet het belang van brede betrokkenheid en samenwerking binnen en buiten het samenwerkingsverband. Het organiseert daarvoor veel verschillende momenten waarin betrokkenen met elkaar in gesprek gaan over beleid, uitvoering en resultaten en daarbij zinvolle input leveren aan het bestuur.

Veel aandacht voor communicatie

Het samenwerkingsverband investeert veel in heldere communicatie naar alle betrokkenen. Zo is er een informatieve en actuele website waar veel informatie over passend onderwijs en jeugdhulp is te vinden. Daarnaast biedt het samenwerkingsverband ouders en jongeren specifieke ondersteuning aan bij vragen over passend onderwijs en extra ondersteuning in de regio via de website en via het jongere- en oudersteunpunt (JOP). Desondanks gaven ouders maar ook leraren tijdens ons onderzoek aan dat het voor hen niet altijd duidelijk is wat er allemaal kan op het gebied van extra ondersteuning. Vaak is voor hen alleen de eerstvolgende stap duidelijk terwijl ze behoefte hebben aan een ruimer perspectief op lange(re) termijn. Het bestuur heeft aangegeven hier, met name via de consultants passend onderwijs die op alle scholen komen, meer aandacht aan te gaan besteden.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

We houden voor dit bestuur de reguliere termijn aan van vier jaar. Dat betekent dat we het bestuur in principe over vier jaar weer onderzoeken.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog De intern toezichthouder overlegt niet twee keer per jaar overleg met de ondersteuningsplanraad. Dit is binnen het samenwerkingsverband niet georganiseerd (artikel 3.3, zesde lid, WVO 2020).	Het bestuur organiseert minimaal twee keer per jaar een overleg tussen de intern toezichthouder en de ondersteuningsplanraad.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit oppakt en komen er niet meer actief op terug.
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog Geen volledige verantwoording van de intern toezichthouder in het jaarverslag over de wijze van toezichthouden en de resultaten die dat heeft opgeleverd ten aanzien van de ondersteuning van het bestuur en het toezicht op de doelmatige besteding van rijksmiddelen (artikel 3.2, eerste lid onder c, WVO 2020 en artikel 3.3, tweede lid onder e, WVO 2020).	Het bestuur zorgt dat het jaarverslag over 2022 een volledige verantwoording van de intern toezichthouder bevat.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit oppakt en komen er niet meer actief op terug.
overige wettelijke vereisten Het ondersteuningsplan 2019-2022 alsmede de appendix 2022-2023 bevatten niet de bereikte kwantitatieve en kwalitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven (artikel 2.47, achtste en negende lid, WVO 2020).	Het bestuur zorgt dat het nieuwe ondersteuningsplan (vanaf 2023) aan alle wettelijke vereisten voldoet.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit oppakt en komen er niet meer actief op terug.
Opdc		
VS1 Veiligheid Het opdc (CLEO) voldoet niet aan een tweetal wettelijke vereisten. Zo ontbreekt een coördinator/aanspreekpunt pestbeleid (artikel 3.40, eerste lid, sub c, WVO 2020) en is er geen jaarlijkse afname van een erkende en representatieve veiligheidsmonitor (artikel 3.40, eerste lid, sub a, WVO 2020).	Het bestuur moet de wettelijke vereisten met betrekking veiligheid in orde maken.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit oppakt en komen er niet meer actief op terug.

De reden dat wij het herstel overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van de uitvoering van zijn taken voldoende te waarborgen.

3. Resultaten onderzoek opdc Noord-kennemerland

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en de resultaten van ons onderzoek bij het orthopedagogisch-didactisch centrum.

Op 14 september 2022 bezochten wij het opdc Noord Kennemerland (CLEO) in het kader van een kwaliteitsonderzoek. Voor dit onderzoek zijn we nagegaan of het bestuur van het samenwerkingsverband zorgt voor voldoende onderwijskwaliteit op het opdc.

We onderzochten de volgende standaarden uit het onderzoekskader VO 2021:

- OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding
- OP3 Pedagogisch-didactisch handelen
- OP4 Onderwijstijd
- VS1 Veiligheid
- VS2 Schoolklimaat
- SKA1 Visie, ambities en doelen
- SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur
- SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

Context

Binnen het samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland is een aantal bovenschoolse voorzieningen ingericht. Op één na vallen ze onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Deze voorzieningen hebben binnen het samenwerkingsverband de functie om de regio te voorzien van een dekkend aanbod door een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen.

Het opdc Noord-Kennemerland is in 2016 opgeheven, maar staat nog wel zo geregistreerd in het Register Onderwijsdeelnemers (ROD, voorheen BRON). Daarom is het opdc object van toezicht tijdens dit vierjaarlijks onderzoek. In 2016 is het opdc overgaan in een bovenschoolse voorziening: traject op maat (TOM). Nu heet de voorziening: centrum voor Creatief Leren En Ontwikkelen (CLEO). In het schooljaar 2021/2022 verbleven 56 leerlingen op CLEO.

CLEO is een bovenschoolse voorziening waar alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband die dat nodig hebben kortdurend gebruik van kunnen maken. Deze voorziening valt onder de intensieve ondersteuning (niveau 3 uit het ondersteuningsplan). Het gaat om leerlingen die tijdelijk niet in staat zijn op de eigen school het onderwijs te volgen, ook niet met extra ondersteuning. CLEO gaat uit van de filosofie dat iedere leerling op elk moment de kans moet krijgen een nieuwe start te maken. Door een creatieve aanpak helpt CLEO leerlingen bij het aanleren van schoolse- en sociale vaardigheden.

Organisatie CLEO

CLEO heeft geen directeur, waardoor de bestuurder van het samenwerkingsverband nu de direct leidinggevende is van de medewerkers op CLEO. Het team van medewerkers is een zelfsturend team, met twee coaches die naast lesgevende taken ook coördinerende taken hebben. CLEO-teamleden leggen verantwoording af via een jaarrapportage aan het bestuur.

Trajecten binnen CLEO

Binnen CLEO zijn verschillende trajecten. Het adviesteam CLEO bepaalt, in overleg met de consultant passend onderwijs en de cvt, welk traject de leerling gaat volgen. Dit is onder andere afhankelijk van de hulpvraag, ondersteuningsbehoefte en achtergrond van de leerling. CLEO houdt met de klassenindeling rekening met de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen. Binnen CLEO zijn de volgende trajecten mogelijk:

- Het reguliere traject is gericht op leerlingen die vastlopen in de sociale en/of persoonlijke ontwikkeling en/of executieve functies, waarbij toeleiding naar de school van herkomst en werken aan gedrags- en/of leerontwikkeling de belangrijkste doelen zijn;
- Het doorstroomtraject is gericht op leerlingen die worden toegeleid naar voortgezet speciaal onderwijs (vso), waarbij de school van herkomst niet meer passend is voor de leerling;
- Het opstarttraject is gericht op leerlingen die (tijdelijk) niet naar school gaan, deze leerlingen lopen vast in het reguliere (school)ritme, waarbij vaak sprake is van psychische problematiek. Een veilige, kleinschalige leeromgeving met een passende opbouw tot schoolritme is een van de doelen voor deze leerlingen, met mogelijke toeleiding naar de school van herkomst of anderszins;
- Het onderzoekstraject is gericht op leerlingen waarbij nog onvoldoende duidelijk is welke ondersteuningsbehoefte er passend is voor de leerling. Daarnaast is een van de doelen te onderzoeken welke onderwijsplek daar vervolgens het beste bij past.

Conclusie

We beoordelen de standaarden die wij hebben onderzocht als Voldoende.

In onderstaande tabellen staan de oordelen samengevat, gevolgd door een toelichting.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSPROCES	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		●	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		●	
OP4 Onderwijstijd		●	

OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

Wij beoordelen de standaard OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding als Voldoende. CLEO volgt de ontwikkeling van de leerlingen in voldoende mate en biedt waar nodig passende begeleiding en ondersteuning. Iedere leerling heeft een ontwikkelingsperspectief (opp) echter ontbreekt het uitstroomperspectief. De schoolbesturen van de scholen waar de leerlingen zijn ingeschreven zijn hiervoor verantwoordelijk en moeten dit verbeteren.

Passende begeleiding en ondersteuning

CLEO biedt voor alle leerlingen die op CLEO zitten begeleiding en ondersteuning op maat. De coach is de contactpersoon voor de leerling en begeleidt de leerling in de persoonlijke ontwikkeling. Verder heeft CLEO een begeleidingsteam met een vaste orthopedagoog, pedagogisch medewerker en consultant passend onderwijs, daarnaast is er een Jeugd en Gezinscoach (J&G coach) en gedragswetenschapper op afroep. Iedere leerling heeft een apart weekrooster; de leerling weet zo wanneer de ontwikkelings- en coachings-uren zijn. De coach blijft na uitstroom nog beschikbaar voor de leerling om de overstap zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Uitstroomperspectief ontbreekt in het opp

De leerlingen die wij tijdens het onderzoek spraken, weten allemaal wat hun uitstroomperspectief is, maar dit ontbrak in het opp. In het ontwikkelingsperspectief (opp) moet staan welk vervolgonderwijs men verwacht voor de leerling en waar de doelen van het opp naar toe werken. De schoolbesturen en scholen die verantwoordelijk zijn voor de opp's moeten dit verbeteren (artikel 2.49, eerste lid, Uitvoeringsbesluit WVO 2020).

Aanleveren lesmateriaal kan beter

De leerling mag pas starten op CLEO als de planners, het lesmateriaal en de toetsen gereed zijn. De school waar de leerling staat ingeschreven moet de lesstof op tijd aanleveren. Het komt echter veelvuldig voor dat de leerling het schoolwerk af heeft maar dat er nog geen nieuw lesmateriaal (aanbod) is. CLEO spreekt scholen aan op deze tekortkoming, maar nog steeds komt het lesmateriaal niet op tijd bij de coach. De werkhouding en de ononderbroken ontwikkeling van

de leerling stagneert hier onnodig door. Dit kost CLEO nu onnodig veel tijd en gaat ten koste van de begeleiding van de leerlingen. Het bestuur van het samenwerkingsverband zou scholen en schoolbesturen hier zo nodig op aan moeten spreken.

OP3 Pedagogisch-didactisch handelen

Wij beoordelen de standaard OP3 Pedagogisch-didactisch handelen als Voldoende. De coaches en leraren van CLEO bieden de leerlingen voldoende mogelijkheden en begeleiding om te leren en zich te ontwikkelen.

Vaste structuur in gedrag en organisatie

CLEO houdt vast aan vaste gedragsregels waar alle leerlingen zich aan moeten houden. De leerlingen geven aan de regels te kennen en dat er consequent op gestuurd wordt. Dit ervaren zij als prettig. De coach start en eindigt de lesdag iedere dag gezamenlijk met de klas. Dit helpt de leerlingen stil te staan bij wat er van ze wordt verwacht en de behaalde resultaten.

Leerklimaat gericht op het individu

De focus ligt bij CLEO op de individuele behoeften van de leerlingen. CLEO gaat uit van de basisbehoeften: relatie, competentie en autonomie. De coaches gaan uit van een prettig en stimulerend leerklimaat, waarbij zij leerlingen op maat helpen. Er is veel persoonlijk contact met iedere leerling. De leerlingen werken op eigen niveau en tempo aan het lesmateriaal. De leerlingen zitten in kleine klassen van maximaal twaalf leerlingen en er zijn niet meer dan drie groepen. De leerlingen ervaren dat zij worden gezien door de coaches en serieus worden genomen. Dat draagt positief bij aan de ontwikkeling van de leerlingen.

Leerlingen werken aan eigen planning met hulp van de coach

Iedere leerling werkt aan een eigen planning en volgt zoveel mogelijk het schoolritme van de school van herkomst. De coach helpt de leerling bij de vakken en het huiswerk. Iedere leerling krijgt uitleg die past bij de eigen individuele ondersteuningsbehoefte. Het lukt leerlingen zo om in een rustige gestructureerde omgeving het schoolwerk te maken.

OP4 Onderwijstijd

De standaard OP4 Onderwijstijd beoordelen wij als Voldoende. De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.

Volledig rooster

Uit de (individuele) weekroosters blijkt dat er voldoende onderwijs is geprogrammeerd. Bij afwezigheid van een coach vangt een andere medewerker de klas op.

Afwijking onderwijstijd aanvragen

Op CLEO zitten leerlingen die langere tijd geen onderwijs hebben

gevolgd. De lestijd wordt stap voor stap door CLEO met deze leerlingen opgebouwd, afhankelijk van de belastbaarheid. Deze leerlingen volgen (nog) niet het verplichte minimale aantal uren onderwijstijd. Het bevoegd gezag van de school van herkomst moet ervoor zorgen dat deze leerlingen volgens de wettelijke voorschriften mogen afwijken van de onderwijstijd. Dit gebeurt nu nog niet. Het bestuur van het samenwerkingsverband kan de desbetreffende schoolbesturen daarop aanspreken. Voor deze leerlingen moet, naast een volledig opp, ook een ingroeiplan naar volledige deelname aan het onderwijs gemaakt worden.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT	O	V	G
VS1 Veiligheid		•	
VS2 Schoolklimaat		•	

VS1 Veiligheid

De standaard VS1 Veiligheid beoordelen wij als Voldoende. De veiligheid voor alle leerlingen wordt voldoende gewaarborgd. Desalniettemin voldoet het samenwerkingsverband nog niet aan twee wettelijke vereisten (pestcoördinator en veiligheidsmonitor) waarvoor het een herstelopdracht krijgt.

Aandacht voor veiligheid, erkenning en groei

CLEO werkt aan de sociale, fysieke en psychische ontwikkeling van haar leerlingen. Door bijvoorbeeld het aanbod van TOPs!-lessen. Leerlingen werken zo aan het vergroten van hun eigen sociale vaardigheid en zelfvertrouwen. De leerlingen leren zo positief gedrag aan de hand van thema's, bijvoorbeeld als het gaat om groepsdruk en agressie. De coaches zetten deze methodiek ook in als er iets in de groep gebeurt.

CLEO werkt met een opendeurenbeleid. De deuren van de drie klaslokalen staan open waardoor de coaches en docenten elkaar helpen indien nodig. Dit maakt dat de kleinschalige voorziening veilig is voor leerlingen en dit blijkt ook uit de reacties van de leerlingen.

Anti-pestbeleid op orde maar uitwerking moet beter

De school heeft een anti-pestbeleid, waarin daarin staat hoe CLEO handelt wanneer er sprake is van pesten en hoe CLEO dit wil voorkomen. Er moet echter ook een persoon zijn die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten. Daarbij hoort ook de taak om het beleid te coördineren en te evalueren. Het bestuur heeft deze taak niet aan iemand van CLEO toegewezen. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht (artikel 3.40, eerste lid, sub c, WVO 2020).

Monitor sociale veiligheid ontbreekt

CLEO heeft in beeld hoe de veiligheid wordt ervaren door leerlingen. Leerlingen en ouders vullen een vragenlijst in en tijdens het evaluatiegesprek komt de veiligheid en tevredenheid aan de orde. CLEO moet echter jaarlijks de veiligheid van leerlingen monitoren met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft van de sociale veiligheid. Een dergelijke monitor gebruikt CLEO nu niet. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht (artikel 3.40, eerste lid, sub a, WVO 2020).

VS2 Schoolklimaat

CLEO heeft een schoolklimaat dat voldoende bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties. Daarmee beoordelen wij de standaard VS2 Schoolklimaat als Voldoende.

Communicatie gericht op een positief leer- en ontwikkelklimaat

Alle leraren werken met de methodiek van PBS. Deze aanpak is er op gericht om op een preventieve positieve manier leerlingen aan te spreken om aangeleerd ongewenst gedrag positief te veranderen. Leerlingen herkennen zich in deze eenduidige taal en aanpak en vinden dit een fijne manier om zo te werken aan de eigen gedragsverbetering.

Aandacht voor de sociale en maatschappelijke competenties

CLEO heeft het thema burgerschap dagelijks op het weekrooster staan. De coaches stimuleren leerlingen zo actief om te oefenen met de sociale en maatschappelijke competenties gericht op het zich kunnen redden in de maatschappij. Daarnaast zijn de medewerkers van CLEO alert op uitingen van leerlingen die in strijd zijn met de basiswaarden en spreken leerlingen actief aan op deze uitingen. De verworven competenties van leerlingen worden nog niet gemonitord. Dit kan CLEO helpen om de effecten van de interventies in beeld te brengen en zo het aanbod van de interventies verder te verbeteren of bij te stellen.

3.3. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

STUREN, KWALITEITZORG EN AMBITIE	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen		●	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

SKA1 Visie, ambities en doelen

De standaard SKA1 Visie, ambitie en doelen beoordelen wij als Voldoende.

Duidelijke visie binnen CLEO

CLEO beschrijft haar visie in het schoolplan en sluit aan bij het doel van het samenwerkingsverband: 'sterke kinderen, stevige toekomst, door leerlingen de kans te bieden zich in een veilige omgeving te ontwikkelen'. Wij zien deze visie terug in de beschrijving van de activiteiten in het jaarverslag, het type arrangementen dat CLEO aanbiedt en de website waar veel documenten te vinden zijn.

De kwaliteitszorg is ingericht

CLEO heeft een stelsel van kwaliteitszorg en bewaakt zo de uitvoering van het eigen schoolplan en de opdracht die de bovenschoolse voorziening inneemt binnen het samenwerkingsverband (beschreven in het ondersteuningsplan). Uit ons onderzoek blijkt dat er voldoende zicht is op de resultaten. Sinds kort gebruikt het samenwerkingsverband een monitor waarin alle data die binnen het samenwerkingsverband beschikbaar zijn gebundeld zijn op basis van thema's. De monitor voor CLEO kan het bestuur helpen om het stelsel van kwaliteitszorg verder te professionaliseren. Op deze manier kan iedereen binnen het samenwerkingsverband in één oogopslag de data van deze bovenschoolse voorziening zien, zoals bijvoorbeeld de in-, door- en uitstroomgegevens van leerlingen per periode in vergelijking met vorig schooljaar, van welke school de leerlingen afkomstig zijn en waar zij naar toe uitstromen. Het bestuur van het samenwerkingsverband geeft aan dat de doorontwikkeling van de kwaliteitszorg voor CLEO komend jaar prioriteit krijgt en meer zal gaan aansluiten bij het kwaliteitszorgsysteem van het samenwerkingsverband zelf.

Concretere doelen formuleren

Wij zien een aandachtspunt in de manier hoe CLEO nu haar doelen beschrijft. Deze kunnen concreter en daarmee beter meetbaar beschreven worden. Dit helpt de kwaliteit van het evalueren achteraf. Het helpt in de verwachting bij de ouders en leerlingen om de doelen binnen CLEO haalbaar en toetsbaar voor de periode bij CLEO te formuleren. Dan is ook beter vast te stellen of plaatsing op CLEO daadwerkelijk de juiste stap is in de ononderbroken ontwikkeling van de leerling.

SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

De standaard SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur beoordelen wij als Voldoende. CLEO realiseert de doelen voor goed onderwijs, gebaseerd op de visie en ambities vanuit het ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder zorgt daartoe voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school. Hij is zelf ook wekelijks aanwezig bij CLEO en daardoor makkelijk aanspreekbaar voor het team.

Ruimte voor deskundigheidsbevordering

De coaches die lesgeven op CLEO hebben een onderwijsbevoegdheid. Binnen CLEO krijgen zij voldoende gelegenheid deel te nemen aan

scholings- of professionaliseringsbijeenkomsten. Als team volgen alle medewerkers de opleiding over de TOPs!-lessen omdat dat past bij de pedagogische-didactische visie van CLEO.

Verantwoordelijkheid van scholen kan beter

Schoolbesturen dragen binnen het samenwerkingsverband een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de opdracht binnen passend onderwijs. Daarnaast houdt de school de zorgplicht passend onderwijs en de verantwoordelijkheid voor leerlingen die op een andere plek het onderwijs volgen. Niet alle scholen leveren het schoolwerk op tijd of volledig aan. Het samenwerkingsverband heeft nu afspraken gemaakt met de schoolbesturen en de aanmeldprocedure verscherpt: de leerling kan pas starten als er voor vier weken maakwerk is. De data-monitor CLEO kan, bij het monitoren of de schoolbesturen zich aan deze afspraak houden, een informatief medium zijn.

SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

CLEO evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Het bestuur betreft waar nodig interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog. Daarom beoordelen wij de standaard SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog als Voldoende.

Verantwoording trimester- en jaarrapportage

CLEO houdt gegevens bij van leerlingen en brengt zo de doelgroep in beeld. Ieder trimester rapporteert CLEO de data aan het bestuur. CLEO weet goed welke problematiek er speelt binnen de doelgroep en neemt trends waar. Het valt CLEO op dat er bijvoorbeeld een toename is van thuiszittende meisjes met een complexe thuissituatie en van leerlingen met een havo-niveau of hoger. Jaarlijks rapporteert CLEO in de jaarrapportage haar analyse aan het bestuur. Het bestuur deelt de rapportage met de alv. CLEO bespreekt deze analyses ook tussentijds met het bestuur en de consultants passend onderwijs.

Evaluatiegesprekken en vragenlijsten na afronding traject

Bij de afronding van het traject bij CLEO vullen leerlingen en ouders een vragenlijst in en nemen deel aan het evaluatiegesprek. De uitkomsten van de vragenlijsten en gesprekken analyseren de medewerkers en delen deze informatie periodiek met het bestuur. Dit helpt CLEO en het bestuur om zicht te krijgen hoe leerlingen en ouders het traject hebben ervaren en stuurt het op verbeteren van de kwaliteit van de voorziening.

Jaarrapportage bevat veel data maar evaluatie kan concreter

In de jaarrapportage verantwoordt CLEO zich over de opbrengsten en activiteiten van het afgelopen schooljaar. CLEO heeft de leerlinggegevens goed in beeld. Zo analyseert CLEO de in-, door- en uitstroomgegevens van leerlingen. De verbinding naar de doelen uit het ondersteuningsplan en wat het effect is van de activiteiten kan

beter. De analyse is nu erg beschrijvend en algemeen van aard. Zo constateren wij bijvoorbeeld dat het via CLEO lukt om het aantal thuiszitters terug te dringen. Zelf rapporteert CLEO of het samenwerkingsverband hier niet over in het jaarverslag.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur van het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland (swvnk vo) aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het bestuur is tevreden dat de Inspectie het swvnk vo beoordeelt met het eindoordeel 'Voldoende'. De Inspectie constateert dat het samenwerkingsverband een uitgebreid dekkend netwerk van voorzieningen biedt, gericht op het zo lang en zo goed mogelijk bieden van onderwijs in een reguliere school. Daarbij is gericht aandacht voor de afstemming en samenwerking met jeugdhulp. Ouders worden nadrukkelijk betrokken bij de extra ondersteuning op de scholen. Professionals krijgen verschillende mogelijkheden om zich te ontwikkelen op het gebied van passend onderwijs.

Het bestuur is verheugd dat de Inspectie alle individuele onderdelen met een 'Voldoende' beoordeelt en de standaard 'Regionale Samenwerking' zelfs met een 'Goed' waardeert. De Inspectie ziet dat het swvnk vo een belangrijke voortrekkersrol heeft bij het samenbrengen van de betrokken gemeenten en aangrenzende samenwerkingsverbanden. Het swvnk vo is actief betrokken bij de aanbesteding van jeugdhulp door de gemeenten, betreft de jeugdhulp bij het voorkomen van thuiszittende leerlingen en streeft naar goede overgangen van primair naar voortgezet en vervolgens het beroepsonderwijs. Het swvnk vo is trots op de samenwerking met de kernpartners, waarin we elkaar blijven versterken.

Ook de standaard 'Uitvoering en Kwaliteitscultuur' waardeert de Inspectie met een 'Goed'.

De Inspectie constateert dat zowel bij de bezochte scholen als bij het bestuur een hoog niveau van professionaliteit aanwezig is, gericht op het behalen van de gezamenlijk geformuleerde doelen en een waarneembare cultuur van elkaar aanspreken en willen verbeteren. De Inspectie merkt op dat het swvnk vo hier nadrukkelijk en succesvol op stuurt. Het swvnk vo herkent deze constatering, welke goed past binnen de besturingsfilosofie van het samenwerkingsverband. Met grote dank aan alle inspanningen van de gedreven onderwijsprofessionals die werken met, voor en bij het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband vo Noord-Kennemerland is een organisatie met een groot lerend vermogen, dat steeds weer wordt ingezet om verbeteringen van het dekkend netwerk en passend onderwijs te realiseren. De verkregen adviezen vanuit de Inspectie omtrent het versterken van de Ondersteuningsplanraad, het CLEO, het begrotingsproces en de cyclische verantwoording van de werkzaamheden in het jaarverslag, worden (h)erkend en verder uitgewerkt.

Gijs van de Beek
Directeur-bestuurder samenwerkingsverband vo Noord-
Kennemerland

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

